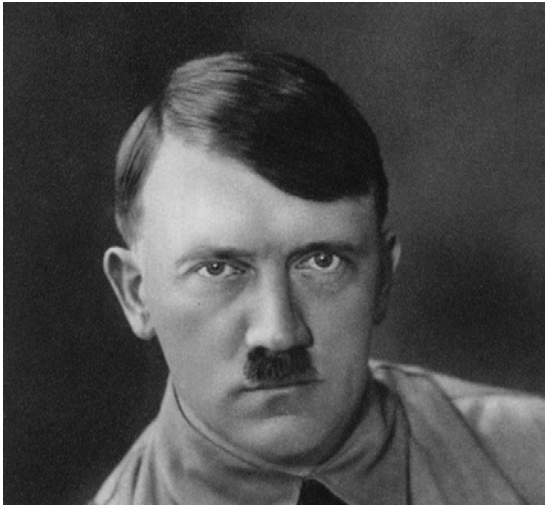
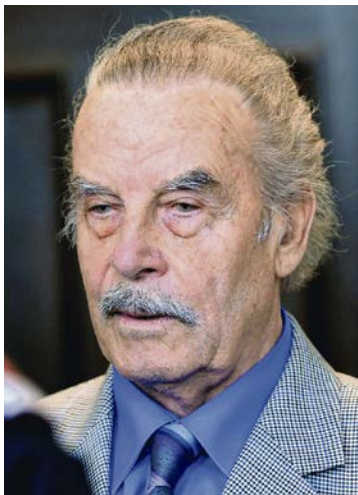

Krenkelses, grenseoverskridelser, småskalaondskap

Situasjonsbetingede årsaksfaktorer

Avgrensning

- Ondskap:
  - krenkelsler
  - grenseoverskridelser
  - småskala- ondskap

Hva er ondskap?

Evil consists in intentionally behaving in ways that harm, abuse, demean, dehumanize, or destroying innocent others - or using one's authority and systemic power to encourage or permit others to do so on your behalf. In short, it is “knowing better but doing worse” (Zimbardo).

STANFORD PRISON EXPERIMENT (1971)

Et eksempel på en grenseoverskridelse

- Ondt menneske? Dårlig tjenesteyter?
- Årsaksfaktorer
- Historikk
- Psykologi
- Sosiologi

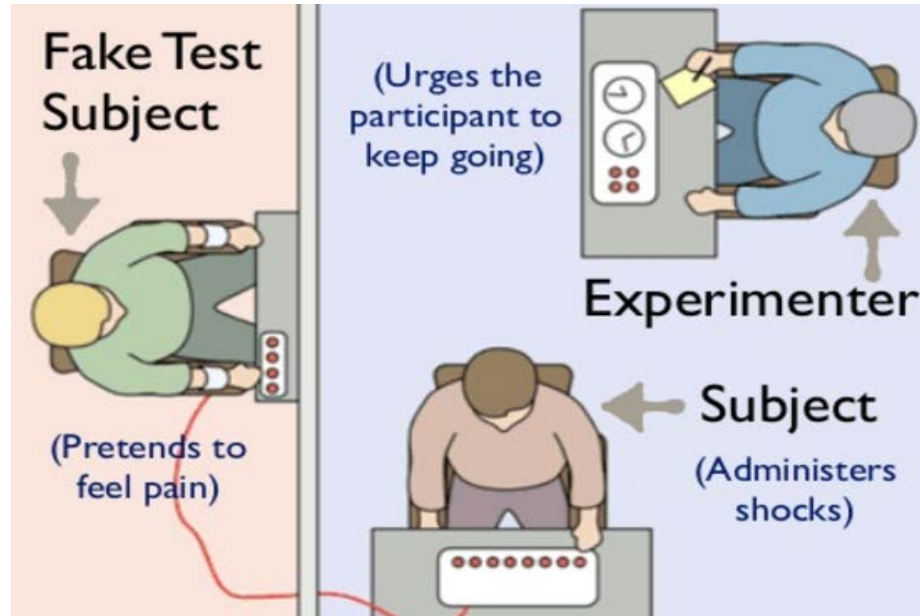
De situasjonsbetingede faktorene

1. Avstand

- “dehumaniserings-agenter” fratrar mennesker med ett eller flere former for avvik deres menneskelige kvaliteter og status
- avstand mellom beslutningstagere og klienter
  - fordrer lydige aktører

De situasjonsbetingede faktorene

2. Lydige aktører

De situasjonsbetingede faktorene

Forutsetninger for krenkende handlinger:

1. individet er en del av et system som skaper synspunkter
2. belønning av individets lydighet overfor flertallets syn
3. at avvik er psykologisk både krevende og vanskelig for individet

(Staub)

De situasjonsbetingede faktorene

3. skriftlig/muntlig kontrakt

4. roller → (indre) forventninger:

- oppdrager
- reserveforelder (pappa)
- grensesetter verbalt og fysisk
- venn
- veileder

- mann: handlekraftig, fysisk
- kollega: ekstravakt, konsekventhet

→ Rollestress på grunn av ressursmangel (tid)

- outsideren som skulle være flink, frykten for å bli utelatt

De situasjonsbetingede faktorene

5. (Mangel på) kontroll, autoriteter

Flat struktur på arbeidsplassen

Overlatt til oss selv med vanskelige avgjørelser: makt

De situasjonsbetingede faktorene:

6. Makt

- Den som kontrollerer ressursene
  - nøkler
  - kunnskap
  - språk
- Enklere å få gjennomført viljen sin
- Tvangsprotokoll ferdig utfylt med at gutten ikke forstod
- Personalet all makt

De situasjonsbetingede faktorene

7. Motmakt:

- slå, sparke, spytte, lugge, angripe,
- rope på mamma

I det diagnostiske perspektivet forklares alt dette som avvik.

De situasjonsbetingede faktorene

8. Et miljø som tillater grenseoverskridelser

- Alle er potensielle krenkere i utgangspunktet
- FOs yrkesetiske retningslinjer: humanistiske og demokratiske verdier, likeverd og respekt, ivareta enkeltindividet, menneskenes gjensidige avhengighet av hverandre, solidaritet med utsatte grupper

Solidaritet

- Kjærlighet er vanskelig på grunn av asymmetrisk relasjon med klient
- Solidaritet
- Avstå fra blindhet og feighet
- Ikke slaver av situasjonsbetingede faktorer

Evaluering og kunnskap

- Faglig påfyll
- Varsle, verneombud
- Synliggjøring, egenutvikling, skape godt samarbeidsmiljø
- Situasjonsbetingede faktorer

**THERE IS NO AUTHORITY
BUT YOURSELF**

<https://vernepleier.no/2016/06/bacheloroppgave-krenkelse-grenseoverskridelser-smaskalaondskap/>